

Despre cum se pierde banii publici: Sinteza rapoartelor Curții de Conturi publicate în trimestrul III, anul 2012

Rustam Romaniuc

Chișinău, 2012

Prezentul document a fost elaborat de Centrul Analitic Independent EXPERT-GRUP în cadrul proiectului „Procesul bugetar în Republica Moldova: monitorizarea transparenței și promovarea controlului public”, implementat cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova, Programul Bună Guvernare.

Afirmațiile și concluziile din acest document aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția sau opiniile finanțatorului.

Cuprins

1. Introducere	5
2. Sumarul hotărârilor Curții de Conturi	7
3. Analiza Rapoartelor de Audit privind gestionarea patrimoniului public și a performanțelor în unele întreprinderi publice precum și în cadrul implementării unor reforme	9
4. Analiza concluziilor și constatărilor privind neexecutarea recomandărilor formulate de către misiunile anterioare de audit	12
5. Concluzii generale	14

Lista tabelelor:

Tabelul 1.Topul instituțiilor cu cel mai mare risc al prejudiciului, trimestrul III, anul 2012.....	14
---	----

1. INTRODUCERE

Curtea de Conturi (în continuare – CC) este instituția supremă de audit public care are ca obiectiv să asigure eficiența și regularitatea în utilizarea resurselor financiare și a patrimoniului public de către autoritățile publice (centrale și locale), precum și alte instituții finanțate integral sau parțial din bugetul de stat. Hotărârile CC conțin concluzii, constatări și recomandări care urmează să fie implementate de entitățile vizate la care au fost depistate diverse iregularități. Astfel, CC contribuie substanțial la sporirea controlului societății asupra utilizării eficiente a resurselor publice.

Scopul acestui studiu este de a aduce și de a ține în atenția publicului iregularitățile consemnate în rapoartele Curții în urma cărora buzunarul contribuabililor a fost și continue să fie prejudiciat. Ne-am propus să scoatem în evidență problemele care apar sistematic în funcționarea autorităților publice, centrale, locale precum și în gestionarea întreprinderilor publice. Un alt obiectiv urmărit de autori este alertarea organelor responsabile de managementul entităților audiate pentru ca acestea să reacționeze corespunzător la concluziile alarmante prezentate în rapoartele CC. Legislativul este într-adevăr responsabil de adoptarea unor reguli clare și constrângeri credibile ce ar reduce conflictele de interese în structurile publice. Societății civile, mass-media și publicului larg îi revine rolul de gardieni ai decidenților politici pentru ca aceștia să adopte decizii în interesul public¹.

Prezentul studiu conține o analiză a 18 hotărâri ale Curții de Conturi (în continuare – HCC) publicate pe situl web al Curții în trimestrul III al anului 2012. Analiza este formată din trei capitole de bază, și anume: (1) Sinteza hotărârilor Curții de Conturi pentru trimestrul III. În acest capitol vom încerca să scoatem în evidență cele mai frecvente deficiențe și iregularități depistate în cele 18 HCC publicate în perioada respectivă; (2) Analiza rapoartelor de audit privind gestionarea patrimoniului public și a performanțelor economico-financiare în unele întreprinderi publice precum și în cadrul unor programe de interes public. În primul rând vom vedea că companiile de stat de la noi fac pierderi. În același timp, managementul întreprinderilor publice deși a luat decizii costisitoare, mai cu seamă în procesul de achiziționare, își alocă o remunerare care nu poate fi justificată din punct de vedere economic. Totuși, constatările și concluziile Curții nu chestionează nivelul de remunerare absolut în întreprinderile publice, ci mai degrabă ne sugerează lipsa unei corelări dintre remunerarea factorilor de decizie și evoluția indicatorilor economico-financiar în întreprinderile cu capital de stat; (3) Analiza concluziilor și constatărilor privind neexecutarea recomandărilor făcute de către misiunile anterioare de audit extern. Deși denaturările depistate sunt prezentate în Plenul Curții și transmise autorităților vizate precum și Guvernului și în unele cazuri Parlamentului, recomandările sunt în majoritatea cazurilor ignorate². Pentru o mai bună monitorizare a realizării hotărârilor Curții, colaboratorii Departamentului metodologie și planificare strategică au introdus o practică nouă în cadrul prezentării rapoartelor de audit, un capitol este dedicat concluziilor și constatărilor cu privire la executarea Hotărârilor precedente ale CC.

¹ Pentru o analiză a deciziilor publice ca rezultat al intereselor politice, vezi Rustam Romaniuc „Clientelism politic în alocarea investițiilor capitale autorităților publice locale în Moldova”, *Document de Analiză și Prognoză Economică*, Centrul Analitic Independent EXPERT-GRUP http://www.expert-grup.org/old/library_upld/d542.pdf

² Vezi studiul elaborat de Centrul Analitic Independent Expert-Grup cu privire la îndeplinirea recomandărilor CC pe anul 2011, Rustam Romaniuc „Despre cum se pierd banii publici: Monitorizarea îndeplinirii recomandărilor Curții de Conturi pe anul 2011”, <http://expert-grup.org/ro/biblioteca/item/339-despre-cum-se-pierd-banii-publici-monitorizarea-%C3%AEndeplinirii-recomand%C4%83rilor-cur%C5%A3ii-de-conturi-pe-anul-2011&category=101>

Acest studiu conține și un sumar al hotărârilor Curții de Conturi și topul instituțiilor cu cele mai considerabile prejudicii sau riscuri de prejudiciu consemnate în rapoartele elaborate de colaboratorii Curții și publicate pe site-ul web al instituției supreme de audit în trimestrul III al anului 2012. Topul este prezentat în Tabelul 1 iar sumarul în Anexa 1.

2. SUMARUL HOTĂRĂRIILOR CURȚII DE CONTURI

În trimestrul III al anului 2012 au fost publicate 18 hotărâri privind rapoartele de audit ale Curții de Conturi din Republica Moldova. Cele mai multe rapoarte – cinci la număr – se referă la **auditul performanței** în implementarea reformelor în domeniul managementului finanțelor publice (HCC nr. 28), îmbunătățirea mecanismelor de gestionare a patrimoniului dat/luat în locațiune (HCC nr. 29), privind reabilitarea și construcția sistemelor de aprovizionare cu apă potabilă (HCC nr. 31), identificarea problemelor și a riscurilor în implementarea agendei de e-transformare a Guvernării (HCC nr. 46) și, în final, evaluarea performanței activității desfășurate de reprezentanții statului, membrii consiliilor societăților comerciale comparativ cu remunerarea acestora (HCC nr. 45). Alte opt rapoarte ale CC aprobate în plenul Curții în perioada analizată țin de **auditul regularității** la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (HCC nr. 30), regularitatea utilizării fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (HCC nr. 35), regularitatea gestionării sistemului protecției civile și prevenirea situațiilor excepționale (HCC nr. 36), evaluarea regularității utilizării resurselor publice alocate investițiilor și reparațiilor capitale la unele instituții publice (HCC nr. 47), verificarea regularității utilizării resurselor publice la achiziționarea rachetelor antigrindină de către Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice (HCC nr. 38), privind raportul auditului administrării veniturilor publice de către Serviciul Vamal (HCC nr. 40) și Serviciul Fiscal de Stat (HCC nr. 41) precum și auditul datoriei publice, garanțiilor și recreditării de stat pe anul 2011 (HCC nr. 44). Rapoartele menționate în această categorie a auditului regularității se referă la evaluări efectuate pe anul 2011. A treia categorie de hotărâri – trei la număr – este formată din **auditul rapoartelor Guvernului** privind executarea bugetului asigurării sociale de stat pe anul 2011 (HCC nr. 33), executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (HCC nr. 34) și auditul raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2011 (HCC nr. 43).

În fiecare din HCC pot fi vizate una sau mai multe entități/subiecte care au o oarecare tangență cu problema sau fenomenul evaluat de auditor. E necesar de menționat că în 7 din cele 18 Hotărâri, echipa de audit a exprimat o opinie fără rezerve³ privind rapoartele financiare și regularitatea operațiunilor (vezi HCC nr. 30 și 43), a exprimat o opinie fără rezerve privind rapoartele financiare însă cu unele rezerve privind regularitatea (vezi HCC nr. 33 și nr. 34), sau a constatat unele devieri care nu sunt semnificative sau de natură sistematică (vezi HCC nr. 40; 41 și nr. 44). Totuși, în majoritatea rapoartelor de audit publicate în perioada analizată, se conțin concluzii, mențiuni sau opinii de audit cu rezerve privind diverse irregularități și încălcări depistate în urma investigărilor efectuate de colaboratorii Curții de Conturi.

Observăm, de asemenea, că denaturările depistate persistă în timp. În cel puțin 6 Hotărâri ale Curții, se conțin concluzii și constatări cu privire la realizarea hotărârilor precedente ale CC. Rezultatul este alarmant. Într-adevăr, neexecutarea recomandărilor formulate de către misiunile anterioare de audit extern este mai degrabă o regulă decât o excepție. Aceasta denotă un nivel scăzut de implementare a cerințelor CC – concluzie care a fost menționată și în raportul privind îndeplinirea hotărârilor Curții de Conturi pe anul 2011 (http://www.expert-grup.org/old/library_upld/d493.pdf). Printre entitățile respective, putem menționa

³ Auditorul trebuie să exprime o opinie cu rezerve atunci când: a) în urma obținerii probelor de audit suficiente și adecvate, acesta concluzionează că denaturările, individuale sau cumulate, sunt semnificative, dar nu permanente pentru situațiile financiare; sau b) auditorul nu este capabil să obțină probe de audit suficiente și adecvate pe care să fundamenteze opinia, dar auditorul concluzionează că efectele posibile ale denaturărilor nedetectate asupra situațiilor, în cazul în care există, ar putea fi semnificative, dar nu permanente.

Ministerul Sănătății în comun cu CNAM, AAPL din cadrul municipiului Chișinău, Serviciul Vamal, Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor.

Cele mai frecvente probleme și iregularități consemnate în rapoartele CC analizate și care persistă în timp pot fi clasificate în trei categorii:

- Caracterul formalist al cadrului regulator și lipsa de instrumente eficiente pentru evaluarea performanțelor utilizării resurselor alocate nu permite implementarea unui sistem bine definit de alocare a resurselor bugetare în funcție de rezultatele obținute (HCC r.28 – la MAIA, ARFC, MTS, AȘM indicatorii sunt formulați astfel încât nu pot măsura progresul în atingerea obiectivelor propuse; HCC nr.31 – la pregătirea, estimarea, evaluarea și direcționarea proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare: i) lipsește o schemă și un Program sectorial, aprobate și balansate, în baza cărora să fie apreciate investițiile prioritare și direcționate sursele, ii) Ministerul Mediului și Agenția „Apele Moldovei” nu dețin informații despre starea tehnică și lucrările de reabilitare care se efectuează în fiecare localitate din Republica Moldova; HCC nr.36 – Academia de Științe a Republicii Moldova a utilizat 969,1 mii lei pentru elaborarea lucrărilor științifice întru prevenirea situațiilor excepționale, însă Serviciul Protecției Civile și Situații Excepționale și AȘM nu s-au determinat asupra recepționării lucrărilor, coordonării și modului de aplicare a rezultatelor lucrărilor științifice în activitățile de prevenire a situațiilor excepționale; HCC nr.45 – constatările în urma verificărilor efectuate relevă nerespectarea de către managementul și consiliile de administrare a întreprinderilor publice a exigențelor cadrului legal și celui regulator. Au fost depistate deficiențe și carențe în modul de remunerare și stimulare a reprezentanților statului, precum și a unor manageri din cadrul societăților auditate, în unele cazuri remunerarea fiind neechitabilă și necorespunzătoare activității desfășurate de către aceștia);
- La majoritatea instituțiilor auditate, auditul intern nu este funcțional. Într-adevăr, în cadrul auditului performanței cu privire la implementarea reformelor în domeniul managementului finanțelor publice, CC a concluzionat că din 8 unități de audit intern testate, este funcțională și se conformează cerințelor stabilite de Standardele Naționale de Audit Intern doar cea din cadrul Ministerului Finanțelor (HCC nr.28). Se atestă de asemenea un nivel redus al sistemului de control intern, la majoritatea Ministerelor (auditate), pentru monitorizarea conformă la capitolul alocarea și utilizarea resurselor bugetare destinate investițiilor și reparațiilor capitale (HCC nr.47);
- Neexecutarea recomandărilor formulate în Hotărârile anterioare ale Curții de Conturi este un fenomen curent. Un exemplu elocvent este cazul Agenției „Moldsilva” și întreprinderilor subordonate acesteia la care în perioada 2008 – 2009 au fost atestate iregularități ce țin de managementul financiar și controlul intern iar Hotărârea CC din aprilie 2010 a fost doar parțial executată. Într-adevăr, din cele 32 de recomandări, înaintate pentru implementare, n-au fost executate 4 recomandări, iar o recomandare a fost executată parțial. În acest context, recomandările respective au fost reiterate pentru executare. Astfel de nerespectări a deciziilor Curții de Conturi sunt multiple și pun la îndoială impactul concret al activității instituției supreme de audit extern.

Mai departe vom analiza mai detaliat rezultatele pe rapoartele de performanță precum și constatările Departamentului metodologie și planificare strategică cu privire la realizarea/executarea hotărârilor precedente ale Curții de Conturi. Acest lucru ne va permite să scoatem în evidență care sunt impedimentele majore pentru buna guvernare a resurselor publice în Republica Moldova.

3. ANALIZA RAPOARTELOR DE AUDIT PRIVIND GESTIONAREA PATRIMONIULUI PUBLIC ȘI A PERFORMANȚELOR ÎN UNELE ÎNȚEPRINDERI PUBLICE PRECUM ȘI ÎN CADRUL IMPLEMENTĂRII UNOR REFORME

Caracterul formalist al cadrului regulator și lipsa de instrumente eficiente pentru evaluarea performanțelor în sectorul public, mai cu seamă în întreprinderile cu cotă de stat, creează un mediu propice pentru existența clientelismului și satisfacția intereselor „înguste” ale unor grupuri de interes⁴. Mai jos vom analiza câteva cazuri care scot în evidență deficiențele cadrului instituțional în sectorul public și (cel mai important) perpetuarea comportamentelor nesănătoase din punct de vedere social prin politici publice ineficiente.

MODUL DE REMUNERARE ȘI PERFORMANȚA REPREZENTANȚILOR STATULUI ÎN ÎNȚEPRINDERILE CU COTĂ DE STAT

Constatările în urma verificărilor efectuate relevă următoarele iregularități și denaturări în comportamentele reprezentanților statului în întreprinderile cu cotă de stat:

- Nerespectarea exigențelor cadrului legal și celui regulator. Într-adevăr, contrar prevederilor legale, la două societăți comerciale – S.A. „Franzețuța” și „Banca de Economii” – membri ai consiliului societății au fost numiți directorii acestora, fiind remunerați suplimentar cu 197,5 mii lei. Mai mult, consiliile a două societăți comerciale au acceptat includerea în contractele individuale și colective de muncă a unor clauze privind achitarea compensațiilor unice la demisionarea directorului general (în mărime de **5,0 mil. lei** - la S.A. „ Tutun-CTC”, și de **0,8 mil. lei** - la S.A. „Moldtelecom”). Astfel, la eliberarea din funcție, directorului general al S.A. „ Moldtelecom”, în anul 2009, i-au fost achitate compensații unice în sumă de **0,8 mil. lei**. Iar lipsa unor proceduri de control intern în cadrul autorităților abilitate, ce vizează procesul revocării și încetării împuternicirilor reprezentanților statului a generat achitarea indemnizațiilor lunare și a recompenselor anuale nejustificate în valoare de **1,2 mil.lei** din partea întreprinderilor cu cotă de stat către reprezentanții statului. În același timp, la cele 20 de societăți comerciale auditate profitul net obținut în anul 2011 **s-a redus semnificativ față de anul 2008 de circa 6 ori (cu 2,1 mild. lei)**.

Prin urmare, conform observațiilor echipei de audit, nivelul de remunerare al reprezentanților statului în întreprinderile cu capital de stat nu este nicidecum legat de performanța acestora – idem nivelul de remunerare nu este corelat cu variațiile indicatorilor economico-financiari relevanți pentru societățile comerciale. Iresponsabilitatea consiliilor întreprinderilor vizate (din consiliu fac parte și reprezentanți ai Ministerelor de resort) precum și lipsa unui cadru instituțional de control sunt factorii care explică acest derapaj. Totuși, este necesar de menționat că sunt numeroase cazurile consemnate în rapoartele Curții când și în prezența unor prevederi legale specifice – membrii din consiliul societății nu pot fi numiți directorii acestora – regulile nu sunt respectate. Observăm, de asemenea că **concluziile echipei de audit indică asupra lipsei unei corelări dintre nivelul de remunerare și performanța reprezentanților statului în societățile respective ceea ce nu trebuie de confundat cu necesitatea reducerii *per se* a nivelului de remunerare pentru managerii întreprinderilor de stat.**

MECANISMELE DE GESTIONARE A PATRIMONIULUI

⁴ Vezi studiul realizat de Dumitru Budianschi “Clientelismul politic manifestat prin întreprinderile cu cotă de stat în Republica Moldova” <http://expert-grup.org/ro/biblioteca/item/675-clientelismul-politic-manifestat-prin-%C3%AEntreprinderile-cu-cot%C4%83-de-stat-%C3%AEn-republica-moldova&category=101>

Controlul intern în sectorul public cât și în sectorul privat are un impact important asupra operațiunilor pe care întreprinderile le derulează. Setul de motivații fiind diferit în întreprinderile publice pentru asigurarea unui control efectiv și eficient, lipsa unor politici și proceduri în acest domeniu prezintă pericole majore pentru regularitatea și eficiența cu care resursele publice sunt utilizate. Materialele prezentate de echipa CC în urma exercițiului de audit la o serie de entități (printre care se numără Ministerul Economiei, Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului, S.A. „Banca de Economii” s.a.) denotă numeroase deficiențe și iregularități ca rezultat al managementului defectuos și neelaborării unor proceduri interne ce urmau să reglementeze întregul proces de transmitere/luare în locațiune a patrimoniului public.

- Entitățile vizate nu au asigurat înregistrarea corespunzătoare a proiectelor contractelor de locațiune și a contractelor de locațiune aprobate, acestea fiind înregistrate aleatoriu, fapt ce a generat neclarități privind numărul total de contracte administrate și avizate de către acestea, precum și supravegherea neadecvată a bunurilor publice transmise în locațiune. Ministerul Economiei a înregistrat în registrul de evidență a contractelor de locațiune pe anii 2008-2011 numai 147 de contracte de locațiune, pe când conform informației solicitate de către echipa de audit, numai în anii 2009-2011, instituțiile din subordinea acestuia au administrat 1695 de contracte;
- În lipsa unor raporturi contractuale, Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului a transmis gratis în locațiune unui agent economic spații la nivelul etajelor I, IV și la nivel de subsol în Casa Guvernului (edificii cu suprafața totală de 867,7 m²), cheltuielile legate de serviciile comunale fiind suportate de către DGACG. Mărimea venitului ratat, precum și costurile serviciilor comunale suportate nejustificat constituie circa **2,1 mil.lei**;
- În procesul de luare în locațiune, nefiind stabilit un prag maxim accesibil al costului chiriei pentru 1 m² de suprafață preluat de la sectorul privat de către entitățile publice, întreprinderile de stat, societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public, relațiile de locațiune sunt negociate la discreția părților, la prețuri costisitoare. Ca urmare, **S.A. „Banca de Economii” a transmis în locațiune suprafețe neutilizate la prețul pentru 1m² de până la 75 lei/lunar, în același timp pentru unele încăperi luate în locațiune plata constituind până la 850 lei/lunar.**

Cele menționate sunt rezultatul lipsei unor proceduri interne, care ar defini clar atribuțiile de înregistrare a contractelor, verificare și ținere a unei evidențe riguroase. Cât despre discreția de care se bucură factorii de decizie în întreprinderile cu capital de stat în procesul de luare în locațiune a unor bunuri imobile, deciziile luate, în special la „Banca de Economii” demonstrează încă o dată necesitatea revizuirii regulilor ce constrâng actorii din sectorul public și în general este necesară revizuirea rolului statului în economie.

IMPLEMENTAREA UNOR REFORME ȘI PROGRAME DE INTERES PUBLIC

În trimestrul III al anului 2012, Curtea de Conturi a publicat trei Hotărâri cu privire la (i) realizări și deficiențe în implementarea reformelor în domeniul managementului finanțelor publice; (ii) privind realizările în procesul de reabilitare și construcție a sistemelor de aprovizionare cu apă potabilă și canalizare; (iii) și implementarea agendei de e-transformare a Guvernării. Obiectivul primului și al treilea program este îmbunătățirea și transparentizarea procesului de luare a deciziilor de interes public, iar scopul celui de al doilea este remedierea unei situații alarmante dat fiind faptul că 45% din populație nu are acces la sisteme îmbunătățite de apă potabilă, iar 65% – la sisteme de canalizare. Prin urmare, implementarea celor trei proiecte urmează să genereze beneficii sociale importante. Totuși, constatările și concluziile echipei de audit indică asupra lipsei unor rezultate/beneficii semnificative până în prezent. Aceasta fiind cauzată de următorii factori:

- Obiectivul Programului pentru Managementul Finanțelor Publice, care a costat 18,1 mil dolari, este de a îmbunătăți procesul bugetar prin crearea unui sistem eficient și durabil de interacțiune a procesului de elaborare a politicilor sectoriale cu procesul bugetar. În scopul eficientizării activității autorităților din administrația publică centrală (AAPC) au fost create direcții de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor (DAMEP). Totuși, s-a constatat că rolul DAMEP, în unele cazuri, este neglijat de către top-managementul ministerelor. Într-adevăr, rolul DAMEP nu este conștientizat: **la AȘM funcția de asigurare a interacțiunii între procesul de elaborare a politicilor sectoriale și procesul bugetar nici nu se regăsește**. Deși AȘM este responsabilă de realizarea politicii în sfera cercetării, dezvoltării și inovării, aceasta nu are elaborată o strategie de dezvoltare a sferei respective sau un alt document de politici, activând în baza direcțiilor strategice elaborate pentru anii 2006-2010 (extinse până în anul 2013). Și procesul de aplicare a unor indicatori de performanță cu scopul de a analiza care programe – în cadrul elaborării bugetelor – aduc cele mai importante beneficii este subminat. La MAIA⁵, ARFC⁶, MTS⁷, AȘM indicatorii sunt formulați astfel încât nu pot măsura progresul. **Astfel, în anul 2011, AȘM a formulat un subprogram, pentru a justifica alocarea mijloacelor bănești în sumă de 25,9 mil. lei, care, de fapt, erau destinate majorării salariilor funcționarilor publici, majorării tarifelor la serviciile comunale, efectuării cheltuielilor pentru investiții capitale;**
- Curtea de Conturi a inițiat auditul performanței realizării obiectivelor Proiectului național de aprovizionare cu apă și canalizare, pentru a verifica gradul de implementare a obiectivelor proiectelor. CC a relevat numeroase probleme ce au condiționat realizarea parțială a obiectivelor. Într-adevăr, la evaluarea proiectelor s-a constatat inexistența unui program sectorial în baza căruia să fie apreciate investițiile prioritare, iar Ministerul Mediului și Agenția „Apele Moldovei” nici nu dețin informații despre starea tehnică și lucrările de reabilitare care se efectuează în fiecare localitate din Republica Moldova;
- Agenda de e-transformare a Guvernării riscă de asemenea să fie compromisă din cauza nivelului redus de implicare a autorităților precum și din cauza utilizării unei platforme tehnologice (Cloud Computing), care implică modificarea radicală a modului de gestiune a TIC și nu are o acoperire suficientă cu standarde și specialiști calificați.

În acest context, echipa de audit ne sugerează o serie de factori din cauza cărora obiectivele setate nu au fost atinse. E necesar de menționat că natura blocajelor ce împiedică implementarea reformelor și a programelor de interes public este una comună problemelor susmenționate: **caracterul formalist al cadrului regulator și lipsa de instrumente efective și eficiente pentru evaluarea performanțelor utilizării resurselor alocate nu permite implementarea unui sistem bine definit de alocare a resurselor bugetare în funcție de rezultatele obținute**. Prin urmare, putem afirma că de jure avem de toate (reguli și strategii), dar din cauza lipsei, în rândul funcționarilor publici, a unei „culturi” care să aprecieze și suporte regulile de bună conduită, prevederile legale nu sunt suficiente⁸.

⁵ Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

⁶ Agenția Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova.

⁷ Ministerul Tineretului și Sportului.

⁸ E necesar de menționat aici că o astfel de „cultură” poate fi generată doar prin crearea unui set de așteptări care la rândul lor depind de capitalul social și condițiile materiale.

4. ANALIZA CONCLUZIILOR ȘI CONSTATĂRILOR PRIVIND NEEEXECUTAREA RECOMANDĂRILOR FORMULATE DE CĂTRE MISIUNILE ANTERIOARE DE AUDIT

Deși denaturările depistate sunt prezentate în Plenul Curții și transmise autorităților vizate precum și Guvernului și în unele cazuri Parlamentului, **recomandările sunt în majoritatea cazurilor doar parțial executate**⁹. Pentru o mai bună monitorizare a realizării hotărârilor Curții, colaboratorii Departamentului metodologie și planificare strategică au introdus o practică nouă în cadrul prezentării rapoartelor de audit, un capitol este dedicat concluziilor și constatărilor cu privire la executarea Hotărârilor precedente ale CC.

În cel puțin 6 Hotărâri ale Curții publicate în trimestrul III al anului 2012, se conțin concluzii și constatări cu privire la realizarea hotărârilor precedente ale CC. Rezultatul este alarmant, neexecutarea recomandărilor făcute de către misiunile anterioare de audit extern este mai degrabă o regulă decât o excepție. Aceasta denotă un nivel scăzut de implementare a cerințelor CC. Totodată, entitățile care primesc recomandări de la echipa de audit a CC sunt obligate prin lege să execute și implementeze cerințele Curții prin adoptarea unor măsuri concrete pentru înlăturarea efectelor depistate în urma exercițiului de audit. Caracterul formalist al standardelor după care ar trebui să se conducă factorii de decizie din sectorul public – fenomen descris mai sus – este caracteristic și interdependenței dintre Curtea de Conturi a Republicii Moldova și entitățile auditate precum și instituțiile ierarhic superioare (Guvernul, Parlamentul/ Comisiile Parlamentare). Entitățile auditate nu iau pe deplin în considerare deciziile CC iar instituțiile ierarhic superioare nu reacționează la neconformarea autorităților din subordine. Acest echilibru este unul social nesănătos.

Constatățile, concluziile și recomandările ce țin de neexecutarea cerințelor înaintate de către misiunile anterioare de audit extern se referă în principal la următoarele entități:

- Se remarcă atitudinea iresponsabilă față de executarea cerințelor și implementarea de către Ministerul Sănătății, Ministerul Finanțelor și CNAM a recomandărilor auditului din HCC nr.44 din 25.08.2011;
- În rezultatul evaluării conformării și implementării cerințelor anterioare ale Curții de Conturi, auditul a constatat că unele autorități din administrația publică locală (AAPL) din mun. Chișinău precum și autoritățile fiscale n-au întreprins măsurile necesare în vederea remedierii irregularităților constatate în auditul anterior, astfel (i) lipsind bugetele locale de venituri pasibile acumulării, (ii) nu au asigurat conformitatea la executarea cheltuielilor bugetare, (iii) precum și nerespectarea prevederilor legale la valorificarea resurselor alocate pentru investiții și reparații capitale. Mai mult decât atât, AAPL au utilizat mijloacele fondului de rezervă pentru cheltuieli ce nu se asociază celor cu caracter imprevizibil în sumă de **0,68 mil. lei**. Și în procesul de administrare a patrimoniului public, AAPL auditate n-au asigurat înregistrarea regulamentară a drepturilor asupra imobilelor în Registrul cadastral (recomandare inclusă în auditul anterior) și nu dispun de o informație exhaustivă privind imobilele locative și ne locative proprietate UAT, modul de folosire și beneficiarii acestora. Auditul anterior efectuat de echipa CC a formulat unele recomandări pentru remedierea acestor

⁹ Vezi studiul elaborat de Centrul Analitic Independent Expert-Grup cu privire la îndeplinirea recomandărilor CC pe anul 2011, Rustam Romaniuc „Despre cum se pierd banii publici: Monitorizarea îndeplinirii recomandărilor Curții de Conturi pe anul 2011”, <http://expert-grup.org/ro/biblioteca/item/339-despre-cum-se-pierd-banii-publici-monitorizarea-%C3%AEndeplinirii-recomand%C4%83rilor-cur%C5%A3ii-de-conturi-pe-anul-2011&category=101>

ineficiențe, însă neimplementarea acestora de către autoritățile vizate cauzează persistența în timp a problemelor;

- În cadrul auditului administrării veniturilor publice de către Serviciul Vamal (HCC nr.40), CC a constatat că unele lacune, iregularități persistă în timp și nu au fost remediate în urma auditului anterior efectuat în anul 2011. Deoarece problemele persistă și sunt rezultatul insuficienței măsurilor întreprinse de către factorii de decizie din cadrul Ministerului Finanțelor și Serviciului Vamal, problemele respective au fost re-abordate în cadrul Hotărârii publicate în trimestrul III, 2012 și recomandările au fost reiterate;
- Caracterul persistent/continuu a problemelor consemnate în Hotărârile CC este menționat și în auditul Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2011. Într-adevăr, denaturările depistate persistă, de regulă, fiind condiționate de insuficiența și, după caz, ineficiența acțiunilor realizate cu privire la: planificarea veniturilor și cheltuielilor bugetare, neadmiterea formării/reducerea datoriilor debitoare și creditoare; asigurarea plenitudinii colectării veniturilor, utilizarea regulamentară a mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului. În acest context, recomandările au fost reiterate în cadrul Hotărârii CC nr.43 din 10 august 2012;
- Deși Ministerului Finanțelor i-au fost înaintate recomandări privind menținerea unui sistem de control intern eficient în cadrul gestionării datoriei publice, în baza Registrului problemelor depistate în activitatea de lucru, în doar 5 luni ale anului precedent (din august 2011), Direcția generală datorii publice a identificat în activitatea sa circa 22 de probleme. În acest context, cerințele înaintate inițial au fost reiterate;
- În august 2012, a fost publicată o Hotărâre privind (ne)executarea cerințelor CC transmise Agenției „Moldsilva”. În perioada 2008 – 2009, la Agenția „Moldsilva” și unele întreprinderi din subordine, au fost consemnate iregularități ce țin de managementul financiar și controlul intern iar Hotărârea Curții de Conturi din aprilie 2010 aprobată în urma raportului de audit a fost doar parțial executată. Într-adevăr, din cele 32 de recomandări, înaintate pentru implementare, n-au fost executate 4 recomandări, iar o recomandare a fost executată parțial. Astfel, recomandările respective au fost reiterate pentru executare.

5. CONCLUZII GENERALE

În urma analizei rapoartelor și hotărârilor Curții de Conturi publicate în trimestrul III al anului 2012, am elaborat topul instituțiilor cu cele mai considerabile prejudicii sau riscuri de prejudiciu consemnate în rapoartele echipei de audit extern.

Tabelul 1. Topul instituțiilor cu cel mai mare risc al prejudiciului, trimestrul III, anul 2012

Entitatea vizată	HCC nr.	Prejudiciul cauzat sau riscul de prejudiciu consemnat în raportul Curții de Conturi
Academia de Științe a Republicii Moldova	HCC nr. 28	A formulat un subprogram, pentru a justifica alocarea mijloacelor bănești în sumă de 25,9 mil.lei, care, de fapt, erau destinate majorării salariilor funcționarilor publici, majorării tarifelor la serviciile comunale, efectuării cheltuielilor pentru investiții capital;
	HCC nr. 36	Indicatorii de performanță a programelor finanțate sunt formulați astfel încât nu pot măsura progresul; A utilizat 969,1 mii lei pentru elaborarea lucrărilor științifice întru prevenirea situațiilor excepționale, însă Serviciul Protecției Civile și Situații Excepționale și AȘM nu s-au determinat asupra recepționării lucrărilor, coordonării și modului de aplicare a rezultatelor lucrărilor științifice în activitățile de prevenire a situațiilor excepționale.
S.A. „Banca de Economii”	HCC nr. 29	Membru al consiliului societății a fost numit directorul acesteia, fiind remunerat suplimentar cu aproximativ 100 mii lei; A transmis în locațiune suprafețe neutilizate la prețul pentru 1m ² de până la 75 lei/lunar, în același timp pentru unele încăperi luate în locațiune plata constituind până la 850 lei/lunar.
Factorii de decizie din cadrul întreprinderilor cu cota de stat	HCC nr. 29	Gestionarea păguboasă a patrimoniului public – neînregistrarea acestuia, transmiterea în locațiuni fără să respecte cuantumul chiriei fixat prin lege, luarea în locațiune de la agenți privați a unor bunuri imobile la prețuri ce nu pot fi justificate ;
	HCC nr. 45	Includerea în contractele individuale de muncă a unor clauze ce nu sunt în interesul public; numirea unor directori de întreprinderi din consiliul societății, ceea ce contravine prevederilor legale.

În cadrul acestui studiu ne-am propus să scoatem în evidență cele mai importante iregularități și ineficiențe consemnate în Hotărârile Curții de Conturi și care blochează sistematic procesul de modernizare a sectorului public și întregii economii a Republicii Moldova. Principalele iregularități și ineficiențe țin de:

- Caracterul formalist al cadrului regulator și lipsa de instrumente eficiente pentru evaluarea performanțelor utilizării resurselor alocate nu permite implementarea unui sistem bine definit de alocare a resurselor bugetare în funcție de rezultatele obținute;
- Lipsa sau ineficiența controlului intern pentru monitorizarea conformă la capitolul alocarea și utilizarea resurselor bugetare;
- Neexecutarea recomandărilor formulate în Hotărârile anterioare ale Curții de Conturi este un fenomen curent. Neexecutarea recomandărilor făcute de către misiunile anterioare de audit extern este mai degrabă o regulă decât o excepție. Aceasta denotă un nivel scăzut de implementare a cerințelor CC ceea ce minimizează impactul activității Curții precum și reduce perspectivele atingerii bunei guvernări în instituțiile publice.

Este nevoie ca instituțiile ierarhic superioare să reacționeze la rezultatele sus menționate și să acționeze pârghiile necesare pentru sporirea nivelului de executare a recomandărilor Curții de Conturi ceea ce ar însemna implementarea cerințelor Curții după ce iregularitățile au fost comise și denaturările depistate. Avem de

asemenea nevoie de mecanisme ce ar descuraja ex ante comportamentele ce contravin interesului public. Aceste mecanisme nu pot fi efective decât atunci când competiția politică este una reală și când politicienii la orice nivel al ierarhiei politice se simt constrânși atât de societatea civilă, mass media și opinia publică cât și de potențialii concurenți care au posibilitatea la orice moment de a contesta poziția dominantă a elitei.

Anexa 1

Lista Hotărârilor Curții de Conturi publicate în trimestru III al anului 2012

nr. HCC	Entitatea vizată	Opinie/Concluzie de audit
HOTĂRÎREA nr. 28 din 3 iulie 2012 cu privire la Raportul auditului performanței „Realizări și deficiențe în implementarea reformelor în domeniul managementului finanțelor publice, oportunități de îmbunătățire”	MF; ME; MAIA; MTS; MMPF; MS; MEdu; MAI; Academia de Științe a Moldovei; Agenția Relații Funciare și Cadastru; Guvernul	Concluzii Proiectul privind Managementul Finanțelor Publice nu a fost însoțit de un management instituțional coerent. Din această perspectivă, nu a fost aplicată o abordare sistemică în materie de viziuni și procese, în consecință consumându-se timp și resurse, fără a rezulta cu un produs integral, pus în exploatare operațională. Iar rolul Direcțiilor de Analiză, Monitorizare și Evaluare a Politicelor nu este conștientizat.
HOTĂRÎREA nr. 29 din 6 iulie 2012 privind Raportul auditului performanței „Există oportunități de îmbunătățire a mecanismului de gestionare a patrimoniului dat/luat în locațiune de către autoritățile publice și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar public și de sporire a eficienței administrării acestuia”	ME; MF; MDRC; Î.S.: „Teatrul Național de Operă și Balet”; I.C.Ș.C. „Intercom”; S.P.B. „Constructorul”; „Vibroprisor”; „Moldelectrica”; O.C.I. „Moldova-Concert”; Teatrul Republican „Luceafărul”; „Agenția de Impresariat”; Direcției Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului; Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală; Inspecției de Stat în Construcții; Cancelariei de Stat; Oficiului cadastral teritorial Chișinău; Inspectoratului Fiscal Principal de Stat; Guvernul	Concluzii Mecanismul de transmitere/luare în locațiune, implementat de către responsabilii în domeniul administrării proprietății publice, a derulat fără atingerea unui management performant și într-un mod ineficient, fiind constatate rezerve atât în procesul de dare/ luare în locațiune, cât și în procesul de monitorizare a contractelor. Luarea unor decizii iraționale și neadecvate de către Comisia de privatizare din cadrul APP, precum și de alte organe responsabile de procesul de etatizării proprietății publice a dus la înstrăinarea unor bunuri din proprietatea statului în proprietatea domeniului privat la prețuri simbolice comparativ cu prețurile de luare în locațiune, iar noii proprietari au transmis bunurile privatizate în locațiune unor entități publice la prețuri net superioare, astfel investițiile acestora fiind recuperate în termen de până la 1 an, ulterior aceștia obținând profituri considerabile pe seama proprietății publice.
HOTĂRÎREA nr. 30 din 12 iulie 2012 privind auditul regularității pe exercițiul bugetar 2011 la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și unele instituții din subordine	MAEIE; Unele instituții din serviciul diplomatic; Ambasada RM din Federația Rusa; I.S "Direcția Servicii pentru Corpul Diplomatic"; Ministerul Finanțelor; Guvernul RM	Opinia fără rezerve privind rapoartele financiare pe anul 2011 În opinia echipei de audit, bazată pe activitățile de audit efectuate, raportul financiar, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a situației financiare și a celei patrimoniale ale Aparatului central al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene la data de 31.12.2011, referitor la corectările efectuate, fiind în conformitate cu cadrul aplicabil de raportare financiară. Opinia fără rezerve privind regularitatea pe anul 2011 În opinia echipei de audit, utilizarea mijloacelor publice și administrarea patrimoniului public în anul 2011, sub toate aspectele semnificative, s-a efectuat legal și regulamentar.

HOTĂRÎREA nr. 31 din 20 iulie 2012 privind Raportul auditului performanței „Pentru ca beneficiile scontate privind reabilitarea și construcția sistemelor de aprovizionare cu apă potabilă și canalizare să fie atinse sunt necesare îmbunătățiri în gestionarea mijloacelor publice destinate realizării acestora, precum și a sistemului de management în cadrul autorităților publice responsabile de implementarea proiectelor în domeniul vizat”	Ministerul Finanțelor; Ministerul Mediului; Agentia "Apele Moldovei"; "Apa Canal"; Consiliile orășenești din or. Bălți, Soroca, Căușeni, Cahul, Florești, Ungheni, Orhei; Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor; Guvernul RM	Concluzii Constatările din Raport evidențiază prezența unor nereguli, disfuncționalități și necoordonări la etapa de stabilire a priorităților și selectare a beneficiarilor de Proiecte; la elaborarea, expertizarea și acceptarea documentației de proiect de către toți actorii implicați în realizarea, monitorizarea și evaluarea activităților; la coordonarea acțiunilor aferente unuia și aceluiași obiectiv finanțat din diferite surse; la etapa de luare a deciziilor importante etc. De asemenea, au fost constatate nereguli și deficiențe la înregistrarea în evidența contabilă a bunurilor aferente sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare.
HOTĂRÎREA nr. 33 din 23 iulie 2012 privind Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011	Casa Națională de Asigurări Sociale; MMPSF; Inspectoratul Fiscal Principal de Stat; Ministerul Finanțelor	Opinie fără rezerve privind raportarea executării BASS În opinia echipei de audit, bazată pe activitățile de audit efectuate, Rapoartele CNAS, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a executării BASS, la situația din 31.12.2011. Opinie cu rezerve privind regularitatea În opinia echipei de audit, utilizarea mijloacelor BASS în anul 2011, sub toate aspectele semnificative, ce țin de atribuțiile legal stabilite CNAS, s-a efectuat regulamentar, cu excepția rezervelor privind stabilirea pensiilor în termenele regulamentare și a gestionării mijloacelor destinate întreținerii CNAS.
HOTĂRÎREA nr. 35 din 25 iulie 2012 cu privire la Rapoartele de audit al regularității utilizării fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală de către unele instituții medico-sanitare publice în exercițiul bugetar 2011	IMSP AMT Centru; IMSP AMT Râșcani; IMSP AMT Ciocana; IMSP DRN; IMSP IFP; IMSP SR Cahul; Consiliul mun. Chisinau; Consiliul raional Cahul; Compania Națională de Asigurări în Medicină; Ministerul Sănătății	Opinie fără rezerve privind devizul de venituri și cheltuieli În opinia auditorului, bazată pe activitățile de audit efectuate, devizul de venituri și cheltuieli, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și a celei financiare. Opinie cu rezerve privind regularitatea În opinia auditorului, gestionarea mijloacelor publice și administrarea patrimoniului public, sub toate aspectele semnificative, cu excepția: remunerării neregulamentare a personalului, utilizarea neregulamentară a unor cheltuieli, a unor aspecte ce țin de realizarea achizițiilor publice și exercitarea atribuțiilor de către grupul de lucru pentru achiziții, au fost efectuate legal și regulamentar.
HOTĂRÎREA nr. 34 din 25 iulie 2012 privind Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în exercițiul bugetar 2011	Ministerul Sănătății; CNAM	Opinie fără rezerve privind raportarea executării FAOAM În opinia auditului, bazată pe activitățile de audit efectuate, rapoartele FAOAM, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a executării FAOAM, la situația din 31.12.2011. Opinie cu rezerve privind regularitatea În opinia auditului, utilizarea mijloacelor FAOAM în anul 2011, sub toate aspectele semnificative ce țin de

		atribuțiile legal stabilite CNAM, s-a efectuat regulamentar, cu excepția rezervelor la contractarea și finanțarea unor prestatori de servicii medicale în lipsa certificatelor de acreditare valabile, monitorizarea insuficientă a implementării proiectelor investiționale, selectarea operatorilor economici în cadrul realizării mijloacelor fondului de profilaxie.
HOTĂRÎREA nr. 36 din 26 iulie 2012 cu privire la Raportul auditului regularității gestionării și utilizării fondurilor publice pentru organizarea, funcționarea și dezvoltarea sistemului protecției civile și prevenirea situațiilor excepționale, pe exercițiul bugetar 2011 (2010, după caz) la Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și la unele instituții din subordine	Serviciul Protecție Civilă și Situații Excepționale; MAL; Ministerul Mediului; Agentia "Apele Moldovei"; Comisia pentru Situații Excepționale a RM; Guvernul RM; Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului RM	Concluzii Cheltuielile de bază au fost efectuate în limita alocațiilor precizate pentru perioada de gestiune, cu excepția dezafectării mijloacelor bugetare (424,8 mii lei); neexecutarea veniturilor (0,6 mil.lei) și nevalorificarea lor (1,4 mil.lei); neasigurarea delimitării, evaluării și înregistrării regulamentare a terenurilor cu suprafața de 62,0 ha și a 104 imobile cu valoarea de 85,2 mil.lei, precum și a drepturilor asupra lor la organele cadastrale teritoriale și în evidența contabilă, nefiind raportate situațiile patrimoniale reale, ceea ce poate condiționa neasigurarea integrității patrimoniului; diminuarea valorii patrimoniului public aflat în administrare față de cel reflectat în darea de seamă prezentată Agenției Proprietății Publice (15,9 mil.lei); admiterea efectuării neregulamentare a achizițiilor publice cu impact negativ asupra efectuării unor procurări de bunuri în condiții de economicitate (19,8 mil.lei); denaturarea raportării financiare a ajutoarelor umanitare (1,4 mil.lei); diminuarea valorii mijloacelor fixe din bilanț cu volumul cheltuielilor efectuate pentru reparațiile capitale (304,2 mii lei) etc.
HOTĂRÎREA nr. 37 din 31 iulie 2012 privind Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public în mun. Chișinău în perioada 2010-2011	Consiliul mun. Chisinau; Primăria Chisinau; Inspectoratul Fiscal de Stat din mun. Chisinau; I.S. "Cadastru"; Ministerul Finanțelor; Cancelaria de Stat; Guvernul RM	Concluzii Prezenta misiune de audit relevă că gestiunea finanțelor publice și administrarea patrimoniului local, în anii 2010-2011, de către AAPL din cadrul mun. Chișinău au fost afectate de: - neremedierea de către autoritățile respective a iregularităților constatate de către misiunile anterioare de audit extern - perpetuarea indisciplinei fiscale privind achitarea impozitelor/taxelor locale - continuarea practicii păguboase de nepriorizare a obiectivelor investiționale - nerespectarea legislației privind achizițiile publice - administrarea și gestionarea defectuoasă a patrimoniului public municipal
HOTĂRÎREA nr. 38 din 3 august 2012 privind Raportul auditului evaluării sistemului de management financiar la achiziționarea rachetelor antigrindină de către Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice	Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Economiei; Ministerul Apărării; Ministerul Finanțelor	Concluzii Lipsa surselor financiare pentru asigurarea unei dotări suficiente cu rachete antigrindină, restricțiile de lansare în direcția frontierei de stat, deasupra localităților și în cadrul coridoarelor aeriene, <i>neimplementarea unor elemente de management performant</i> afectează activitatea SSIAPH, și, respectiv, reduce capacitatea acestuia de a micșora pagubele cauzate de căderile de grindină.

HOTĂRÎREA nr. 39 din 3 august 2012 despre aprobarea Raportului cu privire la executarea Hotărârii Curții de Conturi nr.25 din 22 aprilie 2010 „Privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către Agenția „Moldsilva” și întreprinderile subordonate în perioada anilor 2008-2009 și auditului de atestare a situațiilor financiare privind mijloacele alocate de la bugetul de stat pe anul 2009”	Agentia "Moldsilva"; Ministerul Finanțelor; Guvernul RM	Concluzii Auditul constată ca din cele 32 de recomandări, înaintate pentru implementare, n-au fost executate 4 recomandări, iar o recomandare a fost executată parțial. Astfel, recomandările respective se reiterează pentru executare.
HOTĂRÎREA nr. 40 din 8 august 2012 privind Raportul auditului administrării veniturilor publice de către Serviciul Vamal în anul 2011	Serviciul Vamal; Ministerul Finanțelor; Ministerul Economiei	Concluzii Neaplicarea conformă a legislației și cadrului regulator de către personalul SV a determinat neîncasarea unor venituri pasibile la bugetul de stat (3,0 mil.lei); creșterea cu 20,8 mil.lei a restanțelor contribuabililor la bugetul de stat, comparativ cu anul precedent, atingând, la 31.12.2011, suma de 123,9 mil.lei; lipsa unui mecanism eficient de monitorizare a tranzacțiilor comerciale de import și a lanțului valoric în comerțul interior; micșorarea veniturilor pasibile spre încasare la autoturisme (12,5 mil.lei) și, respectiv, la bijuterii din aur și argint (21,7 mil.lei), condiționată de modificarea cadrului legal la cota accizului aplicat. Deși cadrul legal prevede taxe speciale în scopul protejării mărfurilor de origine indigenă, inclusiv taxa antidumping percepută în cazul introducerii pe teritoriul vamal a unor mărfuri la prețuri mai mici decât valoarea lor în țara exportatoare la momentul importului, astfel de taxe n-au fost aplicate, cu excepția măsurilor de salvagardare la importul de zahăr.
HOTĂRÎREA nr. 41 din 9 august 2012 privind Raportul auditului administrării veniturilor publice de către Serviciul Fiscal de Stat în anul 2011	Ministerul Finanțelor; Inspectoratul Fiscal Principal de Stat	Concluzii Urmează a fi consolidate toate componentele administrării fiscale, eficientizată funcționarea sistemului de control intern, instruirea permanentă a personalului fiscal, identificarea și evaluarea riscurilor.
HOTĂRÎREA nr. 44 din 10 august 2012 privind Raportul auditului datoriei publice, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2011	Ministerul Finanțelor	Concluzii Raportul privind situația în domeniul datoriei publice, garanțiilor de stat și recreditării pe anul 2011 a fost elaborat în conformitate cu datele înregistrate în Registrele de stat privind datoria de stat, garanțiile de stat și recreditarea de stat, datele generate de S.I. „DMFAS”, datele statistice privind datoria publică, prezentate de întreprinderile din sectorul public și UAT, precum și cu datele privind executarea de casă a bugetului de stat din sistemul Trezoreriei de Stat.

HOTĂRÎREA nr. 43 din 10 august 2012 privind Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2011	Ministerul Finanțelor	Concluzii Raport denotă că datele Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2011 prezintă execuția de ansamblu a bugetului de stat pe anul 2011 în proporție de 97,8% (18639,0 mil.lei) – la venituri, nefiind încasate (în cifre absolute) 428,8 mil.lei, și de 98,2% (20004,1 mil.lei) – la cheltuieli, care sunt mai mici (în cifre absolute) cu 357,7 mil.lei. Opinie fără rezerve asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2011. Indicatorii privind executarea de casă a bugetului de stat pe anul 2011 la partea de venituri și partea de cheltuieli, sub toate aspectele semnificative, prezintă o imagine fidelă pe anul bugetar încheiat la 31.12.2011, Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2011, fiind conform cadrului de raportare financiar aplicabil, asigură prezentarea reală a datelor evidenței sistemului trezorerial.
HOTĂRÎREA nr. 45 din 13 septembrie 2012 cu privire la Raportul auditului performanței „Activitatea desfășurată de reprezentanții statului, membrii consiliilor societăților comerciale și administratorii acestora este comensurabilă cu remunerarea lor?”	Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei, Ministerului Sănătății, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Consiliului Municipal Chișinău și Societăților pe Acțiuni: „Tutun-CTC”; „Franzețuța”; „Banca de Economii”; „Moldtelecom”; „Apă-Canal Chișinău” și Î.M. „Farmaco”; Consiliului Municipal Chișinău; Ministerului Culturii, Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Ministerului Mediului, Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor; Guvernul RM	Concluzii Lipsa unor prevederi ale cadrului regulator care să specifice cerințe bine definite față de activitatea reprezentanților statului, membrilor consiliului societății și structurilor executive prin stabilirea indicatorilor de performanță în dependență de care să fie elaborat un sistem de recompensare diferențiat și echitabil, corelat cu rezultatele și performanțele obținute de aceștia, nu creează premisele necesare pentru mobilizarea și stimularea acestora în vederea responsabilizării lor, eficientizării procesului decizional și, drept urmare, maximizării profitului.
HOTĂRÎREA nr. 46 din 14 septembrie 2012 privind Raportul auditului tehnologiilor informaționale cu elemente de performanță cu tema „Problemele și riscurile identificate pot afecta agenda de e-transformare a Guvernării?”	Cancelaria de Stat; Centrul de Guvernare Electronică; Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor; Ministerul Finanțelor; Guvernul RM	Concluzii A fost decisă utilizarea unei platforme tehnologice inovatoare (Cloud Computing), care implică modificarea radicală a modului de gestiune a TIC și nu are o acoperire suficientă cu standarde și specialiști calificați. Nivelul de implicare a autorităților este redus, iar subdiviziunile e-transformare sunt în proces de formare și pentru funcționarea normală este necesară aprobarea unui spectru larg de standarde, metodologii, acte normative și regulamente. Cheltuielile aferente funcționării CGE depășesc sumele planificate, astfel, va fi dificilă asigurarea continuității proceselor. Soluționarea problemelor și gestionarea conformă a riscurilor identificate de misiunea de audit, aferente realizării agendei de e-Transformare a Guvernării, pot constitui factori determinanți în atingerea obiectivelor.

HOTĂRÎREA nr. 47 din 21 septembrie 2012 privind Raportul auditului regularității utilizării mijloacelor publice alocate pentru investiții și reparații capitale pe anul 2011 în cadrul unor entități finanțate de la bugetul de stat	Ministerul Finanțelor; MTID; I.S. "Portul Fluvial Ungheni"; MDRC; Serviciul Vamal; MMPSF; ASEM	Concluzii Auditul relevă că Ministerul Finanțelor n-a asigurat delimitarea și reglementarea exhaustivă a responsabilităților între Ministerul Finanțelor și beneficiarii de investiții; n-a implementat un sistem unificat de înregistrare și evidență a datoriilor debitoare și creditoare la compartimentul finanțarea investițiilor și reparațiilor capitale; nu dispune de un sistem/o bază de date ce ar reflecta situația reală și dinamica finanțării/execuției per ansamblu pe țară, precum și în aspectul beneficiarilor/obiectivelor/costurilor de deviz/surselor de finanțare etc. Se atestă o situație problematică, condiționată de finanțarea cheltuielilor pentru investiții capitale spre finele anului de gestiune, care, în unele cazuri, generează nevalorificarea deplină a acestora și/sau achitarea nejustificată antreprenorilor a lucrărilor real neexecutate, cu nereflectarea acestora la datorii debitoare.
--	---	--